

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår ref.: 201100003-20 /020 &13
Deres ref.:

Lillehammer, 29. april 2011

Høring - nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Oppland fylkeskommune viser til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 26. januar i år om nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Frist for å uttale seg til forlaget er 29. april 2011, og Oppland fylkeskommune sender med dette et høringssvar. Høringssvaret er ikke behandlet politisk i Oppland fylkeskommune, men utarbeidet av administrasjonen.

Bakgrunn

Bakgrunnen for et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk rekommandasjonen om et europeisk kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (EQF), som i mars 2009 ble innlemmet i EØS-avtalen. Et kvalifikasjonsrammeverk skal gi en beskrivelse av læringsutbytte for hvert nivå i utdanningssystemet. Forslaget til et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk i Norge består av sju nivåer:

- Nivå 1: Fullført grunnskole
- Nivå 2: Grunnkompetanse eller tilsvarende i videregående opplæring
- Nivå 3: Fullført videregående opplæring
- Nivå 4: Fullført fagskoleutdanning
- Nivå 5: Første syklus i høyere utdanning (bachelorgrad)
- Nivå 6: Annen syklus i høyere utdanning (mastergrad)
- Nivå 7: Doktorgrad (Ph.d)

I høringsbrevet ønsker departementet synspunkter på bl.a. om grunnkompetanse bør være en del av kvalifikasjonsrammeverket, ettersom nivået ikke representerer et klart avslutningspunkt i det norske utdanningssystemet.

Videre ønsker departementet synspunkter på håndteringen av nivåbeskrivelsen, nivå 3 Fullført videregående opplæring. Her er det forslag til en todelt nivåbeskrivelse A) "Fullført videregående opplæring – fag- og yrkeskompetanse" og B) "Fullført videregående opplæring – generelle studiekompetanse".

Det er også ønskelig med uttalelser om fagskolenivået, nivå 4. Forslaget til læringsutbyttebeskrivelser for fagskoleutdanning omfatter to sett med beskrivelser: Ett for fullført og bestått toårig

Fagskoleutdanning (fagskole 1) og ett som bygger på beskrivelse av fullført og bestått toårig fagskoleutdanning (fagskole 2).

Utover dette vil departementet også ha innspill på hvordan progresjonen og sammenhengen mellom de ulike er nivåbeskrivelsene er. Det er ikke ønskelig med flere nivåer enn 7.

Generelle merknader

Oppland fylkeskommune mener forslaget til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk som er sendt på høring på mange måter bidrar til å systematisere og konkretisere læringsutbytte på det enkelte nivå i utdanningssystemet. Beskrivelsene av læringsutbytte kan likevel bli noe skjematiske og knappe, og på enkelte områder er heller ikke beskrivelsene helt dekkende for den faktiske situasjonen.

Fullført grunnskolekompetanse

I Norge har alle som har fullført grunnskolen eller tilsvarende rett til videregående opplæring. Fullført grunnskole innebærer ikke nødvendigvis at alle som har gått gjennom grunnskolen har læringsutbytte tilsvarende fullført grunnskole. Disse elevene blir likevel tatt inn som elever i videregående opplæring, men vil ikke oppnå kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse som er ført opp under nivå 1 i kvalifikasjonsrammeverket (grunnskolekompetanse), se også <http://www.udir.no/Rundskriv/Rundskriv-2009/Udir-7-2009-Rett-til-videregaende-opplaring-for-minoritetsspraklig-ungdom/>

En del av disse elevene vil heller ikke ha et læringsutbytte slik det er beskrevet i nivå 1 etter at de har gjennomført sin videregående opplæring. Etter dagens lovverk skal også disse ha vitnemål fra grunnskolen, og kompetansebevis etter gjennomført videregående opplæring. Oppsummert mener vi:

1. Utkastet, slik det foreligger, tar ikke inn over seg at alle barn i Norge skal ha vitnemål på gjennomført grunnskole ved utgangen av det skoleåret de fyller 16 år – uavhengig av kompetansen de faktisk innehar på tidspunktet.
2. Oppstillingen slik den er foreslått signaliserer at alle som kommer inn i videregående opplæring har grunnskolekompetanse, men så er ikke tilfelle.

Tilsvarende gjelder også for enkelte voksne med fremmedspråklig bakgrunn og uten fullført grunnskole eller tilsvarende.

Grunnkompetanse

Forslag til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk plasserer grunnkompetanse mellom grunnskolekompetanse og kompetanse etter fullført videregående opplæring (fag- og yrkeskompetanse eller studiekompetanse). En slik plassering vil være riktig for noen. Det gjelder bl.a. de som tar deler av læreplan for Vg3 i bedrift som lærekandidater, men den vil ikke være dekkende for alle som oppnår grunnkompetanse. Slik forslaget til kvalifikasjonsrammeverk er fremstilt synes det som om grunnkompetanse er et entydig nivå mellom grunnskole og fullført videregående opplæring (studiekompetanse/fag- og yrkeskompetanse). Etter Oppland fylkeskommunes mening er ikke dette tilfelle. Grunnkompetanse er dokumentasjon av individuell kompetanse som varierer fra elev til elev og dette vanskeliggjør å operere med grunnkompetanse som et selvstendig nivå i utdanningssystemet. På den andre siden har vi forståelse for at det er ønskelig å plassere elever som oppnår grunnkompetanse/kompetansebevis inn i et kvalifikasjonsrammeverk.

Fullført videregående opplæring

I forslaget til kvalifikasjonsrammeverk er nivå 3 fullført videregående opplæring splittet opp i to sidestilte beskrivelser av læringsutbytte, 3A *Fullført videregående opplæring – fag- og yrkeskompetanse* og 3B *Fullført videregående opplæring – generell studiekompetanse*.

Oppland fylkeskommune er i utgangspunktet skeptisk til en oppsplitting av nivå 3 Fullført videregående opplæring. Etter vår mening strider en slik oppsplitting mot de tiltak som de senere år er gjort i videregående opplæring i Norge for å bygge opp et helhetlig og sammenhengende opplæringsnivå. Det er over flere år satt inn tiltak for å bygge bro mellom yrkesfagene og fellesfagene, og det er også lagt til rette for at elever som har oppnådd yrkesfagkompetanse gjennom påbygning skal kunne oppnå generell studiekompetanse.

På den andre siden har Oppland fylkeskommune forståelse for at det innefor et kvalifikasjonsrammeverk som skal gi en beskrivelse av læringsutbytte, gjøres en sidestilling av fag- og yrkeskompetanse på den ene siden, og studiekompetanse på den andre siden. Med tanke på intensjonen med kvalifikasjonsrammeverket kan det være formålstjenelige å operere med de to sidestilte beskrivelser av læringsutbytte innenfor nivå 3 Fullført videregående opplæring.

Oppland fylkeskommune vil derfor på denne bakgrunn støtte departementets forslag til en todelt nivåbeskrivelse av fullført videregående opplæring.

Fullført fagskoleutdanning

I forslaget til læringsutbyttebeskrivelser for fullført fagskoleutdanning foreligger det to sett med beskrivelser:

- Fagskole 1, med utgangspunkt i kortere fagskoleutdanninger (mindre enn to år)
- Fagskole 2, med utgangspunkt i en toårig fagskoleutdanning.

Begrunnelsen for å foreslå mer enn ett sett med beskrivelser av læringsutbytte etter fullført fagskoleutdanning er stor variasjon i disse utdanningene. Loven åpner i dag for fagskoleutdanninger av ulike lengder, fra et halvt år til to år.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget til to sett med beskrivelser av læringsutbytte ved fullført fagskoleutdanning.

Med hilsen

Inger Granli
assisterende
fylkesopplæringssjef

Svein Thore Jensen
rådgiver